

Príloha c. 2:

1. Vedecké projekty (evidované VEGA) na ktoré bol v roku 2003 udelený grant

1.

Stredoveké Slovensko v stredoeurópskom regióne (Middle ages Slovakia in Middle Europe Region)

Vedúci projektu: doc. PhDr. Ján Lukacka, CSc.

Zaciatok a ukončenie projektu: 01 2003 – 12 2005

Reg. c.: 2/3143/23

Pridelené finančné prostriedky na rok 2003: 157 000,- Sk v rámci SAV

Najvýznamnejšie výsledky r. 2003:

- DVORÁKOVÁ, D.: Rytier a jeho kráľ Stibor zo Stiboríc a Žigmund Luxemburský. Sonda do života stredovekého uhorského šľachtica s osobitným zreteľom na územie Slovenska. Budmerice: RAK 2003, 527 s.
- AVENARIUS, A. - BREZOVÁKOVÁ B. - DVORÁKOVÁ, D. - LUKACKA. J. - STEINHÜBEL, J.: Istorija Slovakii. Moskva 2003, s. 32-136 a s. 373-384.

2.

Sociálne, politicko-konfesionálne a kultúrne aspekty spoločenskej mobility v období novoveku.

(The Social, Political, Confessional and Cultural Aspects of the Social Mobility in the Period of Early Modern History)

Vedúci projektu: host. prof. PhDr. Mária Kohútová, CSc.

Zaciatok a ukončenie projektu: 01 2003 – 12 2005

Reg. c.: 2/3141/23

Pridelené finančné prostriedky na rok 2003: 104 000,- Sk v rámci SAV

Najvýznamnejšie výsledky r. 2003:

- Organizácia medzinárodnej konferencie *Cestopisy v novoveku* (Bratislava, 3.-5. 11. 2003) a aktívna účasť s príspevkami (V. Cicaj, E. Frimmová, I. Kamenický, T. Lengyelová).

3.

Kultúrne a ekonomické aktivity žien s období novoveku, (Cultural and Economical Activities of Women in the Early Modern Period)

Vedúci projektu: PhDr. Tünde Lengyelová, CSc.

Zaciatok a ukončenie projektu: 01 2003 – 12 2005

Reg. c.: 2/3140/23

Pridelené finančné prostriedky na rok 2003: 96 000,- Sk v rámci SAV

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- účasť na medzinárodných konferenciách doma i v zahraničí s príspevkami (M. Bada, E. Frimmová, A. Fundárková, M. Kohútová, I. Kušniráková, T. Lengyelová, B. Szegyová)

4.

Rusko a vzťahy medzi národmi v strednej Európe (19. – 20. stor.) (Russia and the relations between the nations in Central Europe in 19th – 20th Centuries)

Vedúci projektu: PhDr. Tatiana Ivantyšinová, CSc.

Zaciatok a ukoncenie projektu: 01 2003 – 12 2005

Reg.c.: 2/3204/23

Pridelené finančné prostriedky na rok 2003: 36 000,- Sk v rámci SAV

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- IVANTYŠYNOVÁ, T. – DOSTAL, M. J.: Slavjanskije problemy v perepiske slavianofilov: Pisma V. A. Panova K. S. Aksakovu v 40-e gody XIX v. In: *Problemy slavianovedenia*, Brjansk 2002, s. 390-400.
- PELCÁKOVÁ, D.: Cesko-slovenské vzťahy koncom 19. storocia. In: Zborník Slovenského národného múzea XCVII *Etnografia*, 44, 2003, s. 14 – 24.

5.

Bibliografia k dejinám Československa v slovenskej historiografii (*Bibliography of the Czechoslovak history in the Slovak historiography*)

Meno vedúceho projektu: Mgr. Alžbeta Sedliaková

Zaciatok a ukoncenie projektu: 01 2003 – 12 2005

evidenčné c. : 2/3142/23

Pridelené finančné prostriedky na rok 2003: 46 000,- Sk v rámci SAV

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- Bibliografia publikácií Historického ústavu Slovenskej akadémie vied 1990-2002. Ed. SEDLIAKOVÁ, A. – MIKULICOVÁ, I. CD-ROOM. Bratislava : Historický ústav SAV, 2003.

6.

Premeny Slovenska v prvej polovici 20. storocia. Medzinárodné postavenie, politický, hospodársky, sociálny a kultúrny vývin, osobnosti (*Changes of Slovakia in the first half of the 20th century. International position, political, economic, social and cultural development, personalities*)

Vedúci projektu: PhDr. Bohumila Ferencuhová, CSc,

Zaciatok a ukoncenie projektu: 01 2003 – 12 2005

Reg. číslo: 2/ 3144/23/

Pridelené finančné prostriedky na r. 2003: 268 000,- Sk v rámci SAV

Najvýznamnejšie výsledky r. 2003:

- Vedecko-pracovné podujatie k dejinám 20. storocia v troch castiach: Teoretický seminár Škola Annales a francúzska nová história. Teoretický seminár Český a slovenský pohľad na medzivojnové Československo. Konferencia Politické strany a každodenný život na Slovensku 1918 - 1945. Bratislava 1. - 3. decembra 2003.

7.

Ceskoslovensko a Slovensko v multipolárnom a bipolárnom svete 20. storocia (*Czechoslovakia and Slovakia in the 20th Century Multipolar and Bipolar World*)

Vedúci projektu: prof. PhDr. Pavol Petruf, DrSc.

Zaciatok a ukoncenie projektu: 01 2001 – 12 2003

Reg. c.: 2/1019/22

Pridelené finančné prostriedky na rok 2003: 89 000,- Sk v rámci SAV

Spoluriešiteľ: Katedra slovenských a svetových dejín PfUK (M. Tonková)

Najvýznamnejšie výsledky r. 2003:

- PETRUF, Pavol (ed.): Politické vzťahy medzi Francúzskom a Československom a Francúzskom a Slovenskom (1939-1948). Výber z dokumentov. Bratislava: Matica slovenská, 2003, 818 s.
- MICHÁLEK, S. – KRAJCOVICOVÁ, N. a kol.: Do pamäti národa. Bratislava: Veda, 2003, 686 s.

8.

Slovensko v rokoch 1948-1989. Dejiny a osobnosti politického života.

(Slovakia in 1948-1989. History and Personalities in Policy)

Vedúci projektu: PhDr. Jan Pešek, DrSc.

Zaciatok a ukončenie projektu: 01 2001 – 12 2003

Reg. c.: 2/1120/22

Pridelené finančné prostriedky na rok 2003: 96 000,- Sk v rámci SAV

Najvýznamnejšie výsledky v r. 2003:

- PEŠEK, J. – BARNOVSKÝ, M.: V zovretí normalizácie. Cirkvi na Slovensku 1969-1989. Bratislava: Veda, 2003, 305 s.
- PEŠEK, Jan a kol.: Aktéri jednej éry na Slovensku 1948-1989. Personifikácia politického vývoja. Prešov: Vyd. Michala Vaška v spolupráci s HÚ SAV, 2003, 392 s.

9.

Slovensko a rozpad habsburskej monarchie (Mocensko-politické, ekonomicko-sociálne a spoločenské pomery na Slovensku v kontexte prvej svetovej vojny)

(Slovakia and the fall of the Habsburg Monarchy /Power-political, socio-economic and social situation in Slovakia in connection with World War I/)

Vedúci projektu: PhDr. Milan Podrimavský, CSc.

Zaciatok a ukončenie projektu: 01 2001 – 12 2003

Reg. c.: 2/1121/21

Pridelené finančné prostriedky na rok 2003: 85 000,- Sk v rámci SAV

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- Prvá svetová vojna v dejinách Slovenska. Ed. M. Podrimavský. Zborník z rovnomennej konferencie odovzdaný do tlače vo vyd. Veda.
- Slovensko na ziaciatku 20. storočia. Kol. aut. Syntéza odovzdaná do tlače vo vyd. Veda.

10.

Košice v dejinách vedy, techniky a zdravotníctva na Slovensku.

(Košice in the history of science, technology and health care)

Vedúci projektu: RNDr. Miroslav Morovics, CSc.

Zaciatok a ukončenie projektu: 01 2001 – 12 2003

Reg. c.: 2/1122/22

Pridelené finančné prostriedky na rok 2003: 47 000,- Sk v rámci SAV

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- Košice v dejinách vedy a techniky. Workshop, Bratislava 11. decembra 2003. Prezentácia výsledkov a skúsenosti z riešenia projektu.
- FALISOVÁ, A.: Škola pre pôrodné asistentky v Košiciach a úroveň starostlivosti o matku a dieťa na východnom Slovensku v 20. rokoch minulého storočia. In: 6. Medzinárodné

sympóziu k dejinám medicíny, farmácie a veterinárnej medicíny , Košice 24. – 26.6.2003. Zborník príspevkov. (CD) Ed. Hermanová, D. a kol. Bratislava: LF UK, 2003.

4. Vedecké projekty riešené v rámci ŠPVV a ŠO

1.

Ideové zdroje a línie slovenskej politiky

(Ideological sources and basic lines of the Slovak policy)

Úloha ŠPVV Ústavu politických vied SAV

Vedúci úlohy: PhDr. Miroslav Pekník, CSc.

Vedúci riešiteľského kolektívu HÚ SAV: PhDr. Edita Ivanicková, CSc.

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 10

Zaciatok a ukoncenie úlohy: 11 2003 – 12 2005

Pridelené finančné prostriedky pre HÚ SAV na rok 2003: žiadne

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- Príprava dotazníka pre sociologický výskum MC SRo Výskum historického vedomia

2.

Transformácia identít v súčasnom a historickom kontexte Slovenska so zreteľom na integračné procesy

(Identity transformation in contemporary and historical context of Slovakia with the regard to the process of integration)

Úloha ŠPVV Ústavu politických vied SAV

Vedúci úlohy: Juraj Marušiak, PhD

Zástupca vedúceho riešiteľského kolektívu za HÚ SAV: Marína Zavacká, PhD

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 9

Zaciatok a ukoncenie úlohy: 11 2003 – 12 2005

Evidenc. číslo úlohy: 0000 SP 51/000

Pridelené finančné prostriedky pre HÚ SAV na rok 2003: žiadne

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- IVANICKOVÁ, E.: podiel na príprave návrhu úlohy

3.

Národy, národnosti a etnické skupiny v procese transformácie spoločnosti

(Nations, national minorities and ethnic groups in process of social transformation)

Úloha ŠPVV Spolocenskovedného ústavu SAV, Košice

Vedúci úlohy: Doc. PhDr. Štefan Šutaj, CSc.

Vedúci subtémy 1 (Národ - jeho formovanie a postavenie v spoločnosti na Slovensku): PhDr. Jozef Žatkuliak, CSc.

Vedúci subtémy 2: PhDr. Katarína Hradská, PhD

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 5

Zaciatok a ukončenie úlohy: 01 2003 – 12 2005

Evidenc. číslo úlohy: 2003 SP 51/02 80800/0280806

Pridelené finančné prostriedky pre HÚ SAV na rok 2003: 450 000,- Sk

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- FERENCUHOVÁ, B. Stav výskumu medzinárodnej ochrany menšín na Slovensku. Referát na konferencii *Národ a národnosti na Slovensku - stav výskumu po roku 1989 a jeho perspektívy*. Košice 11. - 12. novembra 2003.
- KAMENEC, I. Problémy asimilácie a identity židovského obyvateľstva na Slovensku od druhej polovice 19. stor. Konferencia v rámci štátneho programu *Národy a národnosti na Slovensku* Košice 11.-12. novembra 2003.
- ŽATKULIAK, J.: Slovenská otázka v roku 1968 a po novembri 1989. Referát na konferencii k štátnemu programu *Národ a národnosti na Slovensku - stav výskumu po roku 1989 a jeho perspektívy*. Košice, 11. - 12. 11. 2003.
- ŽATKULIAK, J.: Slovenská otázka roku 1968 a jej kontext s vývojom po novembri 1989“. Expertízny materiál, 28 rkps.

4.

Regionálna diferenciácia, regionálny rozvoj v SR v kontexte integračných procesov *(Regional differentiation and regional development in context of proces of integration)*

Úloha ŠPVV Sociologického ústavu SAV

Vedúci úlohy: PhDr. Lubomír Faltan, CSc.

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 2

Zaciatok a ukončenie úlohy: 01 2003 – 12 2004

Evidenc. číslo úlohy: 2003 SP 51/0280600/0280602

Pridelené finančné prostriedky pre HÚ SAV na rok 2003: žiadne

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- ŽATKULIAK, J.: Analýza štátno-správnych zmien do roku 1970 na Slovensku a ich dopad na regionálny rozvoj. Systém národných výborov a regionálny rozvoj v rokoch 1948-1970. Expertízny materiál 23 rkps.

5.

Prognóza rozvoja a využívania vedy a techniky do roku 2015

(Prognosis of development and application of science and technique till 2015)

Úloha ŠPVV Prognostického ústavu SAV

Vedúci úlohy: PhDr. Štefan Zajac, CSc.

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 2

Zaciatok a ukoncenie úlohy: 06 2003 – 10 2004

Pridelené finančné prostriedky pre HÚ SAV na rok 2003: žiadne

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- BYSTRICKÝ, V.: Stav a perspektívy slovenskej historickej vedy. Expertízny materiál, 15 rkps.

5. Vedecké projekty riešené v centrách excelentnosti SAV

1.

Kolektívne identity v moderných spoločnostiach, región strednej Európy (procesy)

(Collective identities in modern societies; Central European Region; Processes)

Centrum excelentnosti SAV

Pracoviská: Etnografický ústav SAV, Historický ústav SAV

Vedúci centra: PhDr. Gabriela Kilianová, CSc.

Zodpovedný za projekt v rámci HÚ SAV: PhDr. Eva Kowalská, CSc.

Pocet pracovníkov z HÚ SAV: 8

Zaciatok a ukoncenie úlohy: 10 2002 – na obdobie 4 rokov

Pridelené finančné prostriedky pre HÚ SAV na rok 2003: 160 000,- Sk

Najvýznamnejšie práce roku 2003:

6. Iné projekty

A. Ústavné úlohy

1.

Slovensko astredoveká Európa: politické, ekonomické a kultúrne aspekty vzájomných vzťahov

(Slovakia and Medieval Europe: political, economic and cultural aspects of mutual relations)

Vedúci úlohy: prof. PhDr. Alexander Avenarius, DrSc.

Zaciatok a ukoncenie úlohy: 03 2002 – 12 2005

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 3

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- AVENARIUS, A. - LUKACKA, J.: Slovensko v dobe vrcholného a neskorého stredoveku. Kultúrno-historické súvislosti. In: Gotika. Dejiny výtvarného umenia na Slovensku. Bratislava 2003, s. 13-33.
- BYSTRICKÝ, P.: Slovanské a bulharské vpády na Balkán do r. 559. HC 51, 2003, s. 385-402.
- ŠTEFÁNIK, M.: Benátky ako obchodný protivník Uhorska za dynastie Anjouovcov. HC 51, 2003, s. 223-240.

2.

Výskum a výber dokumentov k dejinám Slovenska po 2. svetovej vojne (*Research and selection of documents on Slovak history after World War II.*)

Vedúci úlohy: PhDr. Michal Barnovský, DrSc.

Zaciatok a ukoncenie úlohy: 04 2002 – 12 2005

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 3

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- Priebežné práce na zbere a spracovaní dokumentov pre edíciu Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov

3.

Reflexia a sebareflexia urodzenosti v novoveku (*Reflection and selfreflection of nobility in New Ages*)

Vedúci úlohy: PhDr. Viliam Cicaj, CSc.

Zaciatok a ukoncenie úlohy: 01 2003 – 12 2005

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 4

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- CAPLOVICOVÁ, K. Uhorská šľachta v 18. storočí. In: *Historický časopis* 51, c. 2, 2003, s. 295-31
- LENGYELOVÁ, T. Zdravotný stav uhorskej šľachtickej rodiny na prelome 16. a 17. storočia. Sympóziu k dejinám medicíny, farmácie a veterinárnej medicíny
- CICAJ, V. Ekonomické pozadie vzostupu Pálfičov. Do zborníka z konferencie v Bratislave, 12 s.

4.

Formovanie sovietskeho bloku v strednej Európe (*Forming of Soviet block in Central Europe*)

Vedúci úlohy: PhDr. Dagmar Cierna-Lantayová, DrSc.

Zaciatok a ukoncenie úlohy: 03 2002 – 2 2005

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 4

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- ZAVACKÁ, Marína: A čo píš, bude vojna? Propagandistické využívanie pocitu ohrozenia v studenej vojne. In: Slovensko vo vojnách a v konfliktoch v 20. storočí. Zborník referátov z vedeckej konferencie v Bratislave 15. - 16. októbra 2002. Ed.: M. Štefánský - I. Purdek. Bratislava: VHÚ MO - HÚ SAV - Sekcia pre vojenské dejiny pri SHS, 2003, s. 233-238.

- IVANICKOVÁ E.: Československo a dva nemecké štáty koncom 40. a začiatkom 50. rokov. Medzinárodná konferencia Slovensko-nemeckej a Česko-nemeckej komisie historikov Československo a dva nemecké štáty 1949-1990. Bratislava / Smolenice, 19.–23. marca 2003.

5.

Jozef Tiso: Prejavy a články 1918 – 1945

(Jozef Tiso: Speeches and articles 1918-1945)

Vedúci úlohy: ing. Miroslav Fabricius CSc.

Začiatok a ukončenie úlohy: 01 2002 – 12 2005

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 4

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- HRADSKÁ, K. – FABRICIUS, M.: Jozef Tiso. Prejavy a články (1938-1945). Príprava (2.) zväzku publikácie do tlače.

6.

Východiská politického vývinu Slovenska 1918-1945

(Starting points of political development of Slovakia in 1918-1945)

Vedúci úlohy: PhDr. Lubica Kázmerová, CSc.

Začiatok a ukončenie úlohy: 04 2002 – 12 2005

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 3

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- KAMENEC, I. Changes in the Attitude of the Slovak Population to the So-Called Solution to the Jewish Question During the Period 1938-1945. In: Nazi Europe and the Final Solution. Jerusalem: Edited by D. Bankier and I. Gutmann 2003, s. 327-336 -
- KRAJCOVICOVÁ, N. Mikulášski Stodolovci - k zrodu modernej slovenskej zámožnej strednej vrstvy. In Historický časopis 51, 1, 2003, s. 63-82.
- DEÁK, L. Medzinárodný aspekt vyhlásenia autonómie Slovenska – 6. októbra 1938. In Žilina v slovenských dejinách. Zborník z konferencie. Žilina 2002, s.108-112.

7.

Politický a kultúrny vývoj Slovenska v 19. a v prvej polovici 20. stor. v medzinárodných súvislostiach

(Political and cultural development of Slovakia in 19th and the first half of 20th centuries in international connection)

Vedúci úlohy: PhDr. Milan Krajcovic, DrSc.

Začiatok a ukončenie úlohy: 04 2002 – 12 2005

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 3

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- KRAJCOVIC, M.: Slováci v Chorvátsku do roku 1918 – súčasť slovenského národného hnutia. In: *Historické štúdie* 42, 2002, s.189 – 213.
- KRAJCOVIC, M.: Integrované idey v Strednej a Juhovýchodnej Európe v 19. a 20. storoci. Konf.: *Europa und seine Definitionen im Wandel*, Otzenhausen, 19. – 21.9.2003, uspor.: Europäische Akademie Otzenhausen

8.

Medzinárodné vzťahy v 20. stor *(International relations in 20th century)*

Vedúci úlohy: PhDr. Slavomír Michálek, CSc.

Zaciatok a ukoncenie úlohy: 04 2002 – 12 2005

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 3

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- PETRUF, Pavol (ed.): Politické vzťahy medzi Francúzskom a Československom a Francúzskom a Slovenskom (1939-1948). Výber z dokumentov. Bratislava: Matica slovenská, 2003, 818 s.
- MICHÁLEK, Slavomír: Československý zahraničný odboj vo Francúzsku v rokoch 1939-1940 / a pozadie o csl. armáde/. Vojenská história, 2/2003, s. 31-48.
- IVANICKOVÁ, Edita: Slovensko a slovenská otázka vo vojnových plánoch Veľkej Británie 1939 - 1945. In: Slovensko vo vojnách a v konfliktoch v 20. storocí. Zborník referátov z vedeckej konferencie v Bratislave 15. - 16. októbra 2002. Ed.: M. Štefanský - I. Purdek. Bratislava: VHÚ MO - HÚ SAV - Sekcia pre vojenské dejiny pri SHS, 2003, s. 172- 181.

9.

Vývoj politickej situácie na Slovensku 1948 - 1971 *(Development of political situation in Slovakia 1948-1971)*

Vedúci úlohy: PhDr. Stanislav Sikora, CSc.

Zaciatok a ukoncenie úlohy: 01 2002 – 2005

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 4

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- BARNOVSKÝ, Michal: Proces s tzv. slovenskými buržoáznymi nacionalistami. Medzinárodná historická konferencia „Politické procesy 50. rokov a prípad Slánský“. Praha 14.-16. 4. 2003. Usporiadatelia: ÚSD AV CR, Vezenská služba CR, Institut für Zeitgeschichte Munchen - Berlin BRD, Bundeszentrale für politische Bildung Bonn, BRD, Columbia Univerzity New York, USA.
- PEŠEK, J.: Vlna politických procesov na Slovensku koncom 50. rokov In: Medzinárodná historická konferencia „Politické procesy 50. rokov v Československu a Prípad Slánský“. Praha 14.-16. 4. 2003

10.

Uhorské kráľovstvo v dobe v 10. - 15. stor. *(Hungarian Kingdom in 10.-15th centuries)*

Vedúci úlohy: PhDr. Ján Steinhübel, CSc.

Zaciatok a ukoncenie úlohy: 04 2002 – 12 2005

Pocet riešiteľov z HÚ SAV: 3

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- STEINHÜBEL, J.: Nitrianske kniežatstvo. Rukopis monografie 800 s. pre vydavateľstvá VEDA a RAK.

B. Ďalšie úlohy

1.

Tvorba ucebníc dejepisu pre gymnáziá

Zadávatel projektu: Ministerstvo školstva SR

Vedúci projektu: Prof. PhDr. Július Bartl, CSc.

Zaciatok a ukoncenie projektu: casovo neohranicený

Reg. číslo: projekt nemá konkrétne číslo

Pridelené financné prostriedky pre HÚ SAV na rok 2003: žiadne

Najvýznamnejšie výsledky roku 2003:

- Ucebnica dejepisu pre III. ročník gymnázií, cast 1914 – 1938, (131 rkp. strán, plus obrazové prílohy a mapy). Odovzdané Pedagogickému nakladateľstvu v decembri 2003 do oponentského posudzovania.